

ΤΑ ΠΙΟ ΣΥΧΝΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΟΜΕΝΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ (ΣΜΝ)

Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα ή **σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες** ή **αφροδίσια νοσήματα** ονομάζονται ασθένειες ή μολύνσεις οι οποίες μεταδίδονται από άνθρωπο σε άνθρωπο μέσω της ανθρώπινης σεξουαλικής συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένων του σεξ, του στοματικού σεξ και του πρωκτικού σεξ.

Ενώ στο παρελθόν, αυτές οι ασθένειες συνήθως αναφέρονταν ως σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα ή αφροδίσια νοσήματα, τα τελευταία χρόνια ο όρος σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις προτιμάται, καθώς έχει ένα ευρύτερο φάσμα εννοιών: ένα άτομο μπορεί να μολυνθεί, και μπορεί να μολύνει άλλους δυνητικά, χωρίς να έχει μια ασθένεια. Μερικά ΣΜΝ μπορούν να μεταδίδονται και μέσω της χρήσης βελονών φαρμάκου, μετά τη χρήση τους από ένα μολυσμένο άτομο, καθώς και μέσω της γέννας ή του θηλασμού.

Οι κύριες πηγές μόλυνσης σε αύξουσα σειρά είναι τα αφροδίσια υγρά, το σάλιο, ο βλεννογόνος ή το δέρμα(ιδιαίτερα του πέους),ενώ λοιμώξεις μπορούν επίσης να μεταδοθούν από τα περιττώματα, τα ούρα και τον ιδρώτα.

Ιστορική αναδρομή

Οι σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις είναι γνωστές εδώ και εκατοντάδες χρόνια. Τα πρώτα καλά καταγεγραμμένα Ευρωπαϊκά ξεσπάσματα μιας ασθένειας που είναι τώρα γνωστή ως σύφιλη εμφανίστηκαν το 1494, όταν ξέσπασε μεταξύ γαλλικών στρατευμάτων που πολιορκούσαν τη Νάπολη. Από αυτό το κέντρο, η νόσος σάρωσε ολόκληρη την Ευρώπη, σκοτώνοντας περισσότερους από πέντε εκατομμύρια ανθρώπους.

Στις αρχές του αιώνα, τα αφροδίσια νοσήματα αποτελούσαν μείζον ιατρό-κοινωνικό πρόβλημα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, 1 στους 4 στρατιώτες του 1^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου έπασχε από σύφιλη ή βλεννόρροια. Η ανακάλυψη όμως των αντιβιοτικών οδήγησε στη ραγδαία μείωση της επίπτωσης, της νοσηρότητας και της θνησιμότητας των μικροβιακών ΣΜΝ στον αναπτυγμένο κόσμο.

Έφηβοι και ΣΜΝ

Οι έφηβοι αποτελούν ομάδα υψηλής επικινδυνότητας για την πρόσληψη ΣΜΝ λόγω των σεξουαλικών τους συμπεριφορών. Συγκριτικά με άλλες ηλικιακές ομάδες, οι έφηβοι και οι νέοι έχουν περισσότερες πιθανότητες να έχουν πολλαπλούς σεξουαλικούς συντρόφους, να μην παίρνουν τις απαραίτητες προφυλάξεις και τις περισσότερες φορές οι νέες γυναίκες να

έχουν συντρόφους ηλικιακά μεγαλύτερους τους. Επιπλέον, οι νέες γυναίκες είναι βιολογικά πιο ευάλωτες στην πρόσληψη χλαμυδίων, γονόρροιας και HIV.

Ποια είναι τα πιο σοβαρά σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα (ειδικά για τις γυναίκες)

Συγκριτικά με τους άντρες, οι γυναίκες επιβαρύνονται περισσότερο από πιο συχνές και πιο σοβαρές επιπτώσεις των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων. Το 10-20% των γυναικών με γονόρροια και χλαμύδια αναπτύσσει φλεγμονώδη νόσο στην περιοχή της πυέλου (λεκάνη), που είναι μία από τις πιο σοβαρές επιπλοκές. Η φλεγμονώδης νόσος της πυέλου μπορεί να οδηγήσει σε χρόνια πόνο στην περιοχή, υπογονιμότητα και πιθανή έκτοπη κύηση.

Ο ιός HPV (του έρπητα) μπορεί να επιφέρει σοβαρές συνέπειες για τις γυναίκες. Κάποιοι τύποι του ιού συνδέονται με αυξημένη πιθανότητα εμφάνισης καρκίνου του τραχήλου.

Επιπλέον, οι γυναίκες που κατά την διάρκεια της εγκυμοσύνης τους πάσχουν από κάποιο σεξουαλικά μεταδιδόμενο νόσημα ενδέχεται να καταλήξουν σε πρόωρο τοκετό, ή να παρουσιάσουν ουρολοίμωξη πριν και μετά τον τοκετό. Επίσης, κάποια συμπτώματα των ΣΜΝ μπορεί να είναι επιβλαβή για τα μωρά, λόγω του ότι συνδέονται με πρόωρο τοκετό.

ΣΜΝ και συμπτώματα

Δεν είναι όλα τα ΣΜΝ συμπτωματικά, και τα συμπτώματα μπορεί να μην εμφανιστούν αμέσως μετά τη μόλυνση. Σε μερικές περιπτώσεις μία ασθένεια μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς συμπτώματα, γεγονός που αφήνει ένα μεγαλύτερο κίνδυνο μετάδοσης της νόσου σε άλλους.

Ο έγκαιρος εντοπισμός και η θεραπεία έχει ως αποτέλεσμα λιγότερες πιθανότητες να μεταδώσουν την ασθένεια, και για ορισμένες συνθήκες μπορεί να βελτιώσει τα αποτελέσματα της θεραπείας

Η διάγνωση μπορεί επίσης να καθυστερήσει εξαιτίας της απροθυμίας των μολυσμένων ατόμων να αναζητήσουν έναν ιατρικό επαγγελματία.

Χλαμύδια

Τα χλαμύδια είναι θεραπεύσιμο νόσημα και προκαλείται από τα βακτήρια *Chlamydia trachomatis*. Τα συμπτώματα εμφανίζονται 10-20 ημέρες από την στιγμή της μόλυνσης.

Μεταδίδονται μέσω κολπικής, στοματικής ή πρωκτικής συνουσίας. Καθώς η λοίμωξη είναι συχνά ασυμπτωματική, είναι πιθανόν να έχουμε μολυνθεί και να μην το γνωρίζουμε.

Πιθανά συμπτώματα περιλαμβάνουν ασυνήθιστες εκκρίσεις, καύσος κατά την ούρηση, πόνο στην περιοχή της πυέλου. Το 75% των γυναικών και το 50% των ανδρών δεν έχουν καθόλου συμπτώματα.

Τα χλαμύδια θεραπεύονται με αντιβιοτικά, αλλά μπορεί να προκαλέσει σοβαρές συνέπειες στην υγεία εάν αφεθεί χωρίς θεραπεία.

Βλεννόρροια, γονόρροια

Προκαλείται από το μικρόβιο του γονόκοκκου που είναι γνωστό με την ονομασία *Neisseria gonorrhoeae*. Αρκετοί που προσβάλλονται από τη νόσο μπορεί να μην παρουσιάσουν συμπτώματα. Όταν υπάρχουν, παρουσιάζονται περίπου 10 μέρες μετά από την μετάδοση και προσβολή από το μικρόβιο. Ίδια συμπτωματολογία με τα χλαμύδια. Το 80% των γυναικών και το 10% των ανδρών δεν έχουν καθόλου συμπτώματα

Οι έγκυες που προσβάλλονται από τη γονόρροια εάν παραμείνουν χωρίς θεραπεία, είναι δυνατόν να μεταδώσουν το μικρόβιο στο παιδί τους.

Η γονόρροια θεραπεύεται με την χρήση αντιβίωσης από το στόμα, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να γίνεται λήψη φαρμάκων και από τον/ την σύντροφο.

Έρπης των γεννητικών οργάνων(HSV-2)

Ο έρπης των γεννητικών οργάνων ίσως είναι το πιο συχνό σεξουαλικά- μεταδιδόμενο νόσημα και συνήθως προσβάλλει την γεννητική περιοχή (γεννητικός Έρπης). Ο ιός μεταδίδεται και μάλιστα μπορεί να μεταδοθεί στο έμβρυο κατά την διάρκεια του τοκετού, και γι' αυτό το λόγο συνιστάται να γίνει καισαρική τομή.

Τα συμπτώματα του γεννητικού έρπητα διαρκούν 2-3 εβδομάδες και περίπου το 75% των ασθενών αναπτύσσουν περιοδικές προσβολές, οι οποίες εμφανίζονται σε άτακτα χρονικά διαστήματα.

Πιθανά συμπτώματα περιλαμβάνουν εξανθήματα, πόνο κατά την ούρηση, φυσαλίδες στα γεννητικά όργανα, τους γλουτούς, τον πρωκτό ή το στόμα που δημιουργούν κνησμό ή πόνο, ακόμη και διόγκωση λεμφαδένων.

Οι εξάρσεις μπορεί να σχετίζονται με σωματικό ή οργανικό stress.

Περίπου τα 2/3 όσων έχουν μολυνθεί με τον ιό δεν το γνωρίζουν.

Δεν θεραπεύεται οριστικά και κάνει συχνές υποτροπές. Ωστόσο τα αντικαταρκτικά φάρμακα που χορηγούνται έχουν καλά αποτελέσματα, μειώνουν τα συμπτώματα και τις εξάρσεις.

Κονδυλώματα, HPV

Αποτελούν μια μεγάλη ομάδα ιών με διάφορη κλινική εικόνα και σημασία και ο αριθμός τους υπολογίζεται γύρω στους 80.

Οφείλονται στον ιό των ανθρωπίνων θηλωμάτων (HPV) και προσβάλλουν κυρίως τον

τράχηλο της μήτρας, τον κόλπο και το αιδοίο στις γυναίκες και στους άνδρες μπορούν να εμφανισθούν στη βάλανο του πέους, στην ακροποσθία, στο στόμιο της ουρήθρας, αλλά και στο δέρμα του πέους, πέριξ του πέους, στο όσχεο, ακόμα και στη περιπρωκτική περιοχή. Εμφανίζονται είτε ως μικρές φουσκάλες αρχικά, είτε ως μικρές μυρμηγκιές –εξογκώματα. Δεν εμφανίζει πόνο, ούτε κάποιο άλλο σύμπτωμα, εκτός της περίπτωσης ενδοουρηθρικής εντόπισης με συμπτώματα κατά την ούρηση.

Επίσης, αν η γυναίκα προσβληθεί κατά την διάρκεια της εγκυμοσύνης και δεν λάβει θεραπεία, αυξάνεται η πιθανότητα μετάδοσης του ιού HPV στο έμβρυο.

Η αντιμετώπιση ποικίλλει από αλοιφές για τοπική χρήση, σε κρυοπηξία και laser, ακόμη και χειρουργική αφαίρεσή τους όταν είναι ευμεγέθεις.

Σύφιλη

Σύφιλη προκαλείται από ένα μικροσκοπικό βακτηρίδιο, που ονομάζεται *Treponema Pallidum*. Η σύφιλη προσβάλλει την επιδερμίδα, τους ιστούς, τα όργανα του σώματος, τον εγκέφαλο και τα νεύρα, προκαλώντας παράλυση, τρέλα και θάνατο.

Η ασθένεια μεταδίδεται με τη σεξουαλική επαφή, από δερματικά έλκη που υπάρχουν στα γεννητικά όργανα, τον κόλπο, το αιδοίο, τον τράχηλο, το στόμα και όλη την περιοχή των γεννητικών οργάνων, όπου έχει εισχωρήσει το βακτηρίδιο. Τα έλκη αυτά είναι σκληρά, κόκκινα στην άκρη και δεν πονούν. Εμφάνιση μικρών πληγών που συνήθως συνοδεύονται από πρήξιμο στους αδένες αριστερά ή δεξιά ανάλογα με το που θα εμφανιστεί η πληγή. Στα πρώτα στάδια μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντιβιοτικά για την θεραπεία από την μόλυνση. Αν δεν ληφθεί θεραπεία, οι βλάβες που μπορούν να προκληθούν στα επόμενα στάδια είναι μη αναστρέψιμες.

Όταν η σύφιλη δεν θεραπευτεί, μπορεί να προκαλέσει βλάβη στο νευρικό σύστημα, στη καρδιά, στον εγκέφαλο και σε κάποιες περιπτώσεις να επιφέρει τον θάνατο.

Επειδή η ασθένεια μεταδίδεται και από τη μάνα στο παιδί προκαλώντας του φοβερές δυσμορφίες, σε όλες τις μέλλουσες μητέρες γίνονται στους τέσσερις πρώτους μήνες της εγκυμοσύνης -προληπτικά- αναλύσεις αίματος για διάγνωση σύφιλης.

Επίσης, στα ΣΜΝ κατατάσσονται

- **Ηπατίτιδα Β και Ηπατίτιδα C** : Είναι λοιμώξεις από ιούς οι οποίοι μπορούν να προκαλέσουν φλεγμονή στο ήπαρ. Μπορούν να μεταδοθούν μέσω της σεξουαλικής επαφής εάν και η ηπατίτιδα C διαδίδεται πιο συχνά με την κοινή χρήση μολυσμένων βελόνων ή άλλου μέσου έγχυσης φαρμάκων.
- **Ιός της Ανθρώπινης Ανοσοανεπάρκειας (HIV)**. Ο ιός HIV προκαλεί το AIDS. Ο ιός αυτός επιτίθεται και καταστρέφει συγκεκριμένα λευκά αιμοσφαίρια (Τ-βοηθητικά λεμφοκύτταρα) τα οποία αποτελούν σημαντικό τμήμα του ανοσοποιητικού μας συστήματος

Η ΠΡΟΛΗΨΗ είναι το κλειδί για την αντιμετώπιση ανιάτων σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, όπως ο ιός HIV και ο έρπης.

Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για την πρόληψη της σεξουαλικής μετάδοσης των ΣΜΝ είναι να αποφεύγεται η επαφή με μέλη του σώματος ή υγρά που μπορεί να οδηγήσουν σε μεταφορά με ένα μολυσμένο σύντροφο.. Η σωστή χρήση των προφυλακτικών μειώνει την επαφή και τους κινδύνους. Παρά το γεγονός ότι το προφυλακτικό είναι αποτελεσματικό για τον περιορισμό της έκθεσης, κάποια μετάδοση της νόσου μπορεί να συμβεί ακόμα και με προφυλακτικό.

Πολλές λοιμώξεις δεν ανιχνεύονται αμέσως μετά την έκθεση, έτσι αρκετό χρονικό διάστημα θα πρέπει να υπάρχει μεταξύ των πιθανών εκθέσεων και των εξετάσεων ώστε αυτές να είναι ακριβείς.

Ανάλογα με τη νόσο, μερικά ΣΜΝ χωρίς θεραπεία μπορεί να οδηγήσουν σε υπογονιμότητα, χρόνιο πόνο ή ακόμα και θάνατο.

